

**Zanimive vesti iz življenja
naših ljudi po ameri-
ških naselbinah**

V La Salle, Illinois, je umrla pionirka naselbine, 70 let stara Mrs. M. Jurečič, doma iz Cerklj pri Krškem. V La Salle zapuša tri omožene hčere, v Chicagu dva sina, in tri hčere in sina v Californiji. Družina Jurečič se je naselila v La Salle že pred 40. leti in je bila peta slovenska družina, ki je dospela tja iz stare domovine. Njen sorog je umrl pred 5. leti.

V Pueblo, Colorado, je preminula ena najbolj poznanih Slovencev, Mrs. Katarina Jerman, mati pokojnega Matt Jermana, ki je bil po celi Ameriki poznan kot izvrsten godbenik. Pokojna Katarina je bila ob svoji smrti stara 78 let. V istem mestu je tudi preminul rojak Jožef Vadar, star komaj 25 let. Ranjki zapuša starše, več bratov in sester v Pueblu.

V "Novi Dobi," glasilu J. S. K. Jednote čitamo te dni resolucijo društva št. 6 J. S. K. Jednote, ki zahteva iniciativo glede sklepa zadnje konvencije omejitve Jednote, ki se je glasila, da J. S. K. Jednota zgradi svoj lastni urad v Ely, Minn. Društvo št. 6 prosi članstvo Jednote potom iniciativo, da se ta sklep izvrši. Tozadnje debate se pričenejo 19. februarja v "Novi Dobi" in se zaključijo 20. aprila.

17 Slovencev in Slovenk se je seljalo v mestni bolnišnici tekom januarja meseca v Rock Springs, Wyo. Istotam je društvo sv. Ane priredilo veselico v prid slovenske cerkve, in je veščica prinesla \$350.00 čistega. Dva slovenska fanta, Frank Tušar in Anton Starman, iz Rock Springs, Wyomin, sta se podala v armado strica Sama.

Razlike v cenah

Pretekli teden so naši slovenski mesarji, ki oglašujejo v "Ameriški Domovini" nudili odjemalcem izvrstne sveže domače klobase po 12 centov funt, dočim smo videli v oglaših verižnih trgovin, da se sveže klobase prodajajo po 15c funt. Tako-zvani "pot roast" se je prodajal po 14 centov, dočim ste ga v slovenskih trgovinah dobili za 12 centov. "Brick cheese" so naši trgovci oglaševali po 12c funt, verižne trgovine po 15 centov. Očividno je, da naši domači trgovci veliko ceneje prodajajo kot verižne trgovine, poleg tega, da vam dopeljejo tudi na dom, dočim morate biti sami za težaka, ako kupite pri tujcu. Držite se svojih, ki vam z najboljšim blagom in ceneje postrežejo.

Krasna udeležba

Društvo "Orel" je priredilo sinoči v Knausovi dvorani dvoje angleških in eno slovensko igro. Vršilo se je tudi petje in poezije ples. Udeležba od strani občinstva je bila tako ogromna, da je bila dvorana natlačena polna in je moralo oditi stotine ljudi. Ljudje, ki so bili navzoči, so bili prav zadovoljni z vso prireditvijo.

Lepi program

Tekom nedeljskega slovenskega radio programa smo slišali prav izvrstno igranje mandolinkega kluba iz Collinwooda, poleg tega pa ubrano petje g. Pečjaka in g. Louis Grdina. Gotovo je bil s programom sleherni zadovoljen.

Načrt župana Millerja glede podpore v delu vzemirja vse republikance

Cleveland. — Kakor prehitro brzovlak vse osebne ali tovarne vlake, tako je tudi načrt župana Millerja v Clevelandu, glasu katerega naj bi delavci delali in služili svoj denar, namesto, da bi prejeli miloščino od dobrodelnih družb, silno presenetil republikanske politikarje, katere je dobil popolnoma nepripravljene. Vse drugo delo v mestni zbornici, kjer imajo republikanci večino, je sedaj zaostalo, in ves pogovor, vsi načrti, vse debate se vršijo le radi Millerjevega načrta. Kaj se bo zgodilo z Millerjevim načrtom pri nocojšnjem zasedanju mestne zbornice, je nemogoče povedati. Republikanci se še sedaj niso mogli odločiti, ali naj glasujejo za načrt ali proti njemu. Načrt za ponovno razdelitev mesta v spremenjene politične okraje, načrt za znižanje voznice po karah, skratka, vse poslovanje mestne zbornice je ustavljeno, dokler se ne odloči usoda načrta župana Millerja.

Miller ima nov načrt

Sinoči se je vrnil župan Miller iz Washingtona, kjer je imel važne konference z vladnimi uradniki in ostalimi ameriški župani glede podpore in dela brezposelnih. Bil je v stikih z uradniki Rekonstrukcijske komisije glede posojila Clevelandu za brezposelne. Kot znano, zagovarja župan Miller načrt, da se brezposelnim da delo, ne pa miloščina od strani dobrodelnih družb, toda mestna zbornica, kjer imajo republikanci večino, je pa drugega mnenja. Miller je sedaj prišel na idejo, da posodi Rekonstrukcijska finančna korporacija svoto \$10,000,000, in dobi kot garancijo za posojilo — neplačane davke. Cleveland ima neplačanih zaostalih davkov nekako \$35,000,000, in pričakuje se, da bo večina teh davkov prej ali slej plačana. Župan Miller je mnenja, da če dobi \$10,000,000 posojila, da bo lahko mnogo več ljudi dobilo delo, in da se jim bo lahko več plačevalo kot \$2.50 na dan. Miller je dejal: "Spominjate se, ko je bil Fred Kohler župan v Clevelandu, in smo imeli nekako depresijo. Kohler je tedaj prihranil denar, par milijonov, toda ko je prišel Hopkins za ravnatelja, je teh par milijonov kmalu zginilo. Toda Hopkins ni samo potrošil milijone, ki jih je Kohler prihranil, pač pa je dobil tudi zaostale davke, ki niso bili plačani v depresiji, in tudi te je potrošil. Mi ne bomo potrebovali zaostalih davkov v dobrih časih, ki pridejo, mi potrebujemo denar takoj za brezposelne. Rekonstrukcijska finančna korporacija bi lahko posodila milijone in dobila v garancijo — zaostale davke." Tudi ta načrt Millerja bo šel pred mestno zbornico.

Boy Scouts

Materi, katerih sinovi so člani Silver Fox Tribe čete št. 250, prireditelj v tork, 21. februarja, kartno partijo in ples. Vstopnina je 25c. Dobiček prireditve gre za novo opremo boy-scoutov. (Kje se vrši ta prireditev, nam ni bilo sporočeno.)

Mrs. Vadjal bolna

Bolna se nahaja na svojem domu Mrs. Mary Vadjal, 9901 Prince Ave. Prijateljice jo lahko obiščejo.

Najbolj krivična postava--naturalizacijska postava

Pisec teh vrstis poučuje že zadnjih 21 let v Clevelandu v državljanski šoli, ki je oblastveno pripoznana. Tekom teh 21 let je imel priliko pomagati nekako 12,000 našim Slovincem in Slovenkam za pridobitev ameriškega državljanstva, poleg tega, da je v istem času pohajalo v isto šolo najmanj 7,000 Nemcev, Ogrrov, Litvincev, Čehov, Slovkov, Francozov, Angležev, Škoto, Irceev, Švedov, Dancev, Norvežanov, Rusov, Poljakov, Nizozemcev, Turkov, Sirceev, Židov, Špancev, Portugalcev, Italijanov, Švicarjev, Ukrajincev, Romuncev, Bolgarov, Albancev in sploh pripadniki vsakega naroda na svetu, ki so upravičeni prositi za ameriško državljanstvo.

V lepi večini pa so posekali državljansko šolo na 55. cesti in St. Clair Ave. naši Slovenci in bratje Hrvati, in odkar postava določuje, da si morajo ženske posebej priboriti državljansko pravico, je bilo med učenkami državljanske šole tudi nekaj tisoč Slovincin in žensk in deklet drugih narodnosti. Ta šola je ves čas veljala za vzor šolo vsem drugim državljanskim šolam v mestu, po spričevanju številnih sodnikov, po spričevanju direktorja Mr. Greena in glasom izjav vzeznih eksaminarjev, kongresmanov in senatorjev.

Pridobitev državljanstva pravice je bila še pred 10. leti precej lahka stvar. Nekoliko znanja angleščine in o postavah Zedinjenih držav in pravilno spisan prošnja, par dolarjev in par mesecev časa, pa ste postali državljani. Toda sedanja administracija v Washingtonu je pod vodstvom zagrizenih delavskih tajnikov (Secretary of Labor) tekem zadnjih osem let uvedla tako strogo določbo za pridobit-

tev državljanstva, da lahko imenujemo dotične določbe naravnost barbarske. Ne samo, da je republikanska administracija v Washingtonu upeljala skrajno drastične odredbe za državljanstvo, pač pa je poleg tega upeljala tudi tako "visok tarif," da ga povprečni delavec skoro ne zmore. Iz ust stotin in stotin naših delavcev smo slišali zadnjih par let, da bi radi postali državljani, toda ne zmorejo stroškov. Te odredbe in visoka pristojbina, vse to je bilo upeljano od vlade v Washingtonu, da se prepriča kolikor mogoče mnogim tujcem, da ne postajo državljani.

Pretekli dni nas je obiskal Mr. Shockey, bivši generalni eksaminer za državljanstvo za severno Ohio. Mr. Shockey je bil dolga leta poznan v Clevelandu kot vesten, lojalen uradnik, ki je pa obenem študi rad postregel tujcem, ko so prosili za državljanstvo. Pred petimi leti pa je resigniral iz svojega urada, rekoč, da nikakor ne more videti, kako se šikanira naše ljudi, ki prosijo državljansko pravico. Izjavil je, da se mu zdi tozadnje določbe naturalizacijskega urada barbarske in tiranske. Povedal nam je mnogo o šikanah, diriginirah iz Washingtona naturalizacijskim uradom po deželi, kako naj delujejo, da ustrahujejo tujce in sploh tujcemce, ki prosijo za državljansko pravico.

Kdor je imel tekem zadnjih deset let toliko opraviti z enakimi slučajmi kot naše uredništvo, ta dobro ve, kakšnemu preganjanju so bili podvrženi prosilci za državljanstvo. Meseči in meseči čakanja, zaporedno potovanja v mesto v naturalizacijski urad, izguba časa, dela in denar-

ja, zaporedno zasliševanje v uradih, vse to je povzročalo, da so le najbolj vztrajni in pogumni šli stvari do dna in potrpežljivo prenesli vse šikane, pripravljene za nje. Toda stotine in stotine naših ljudi, in Bog ve koliko tisocev oseb druge narodnosti je zgubilo pogum in pustilo vse skupaj v nemar. Na eni strani so preganjali delavce v tovarnah, češ, zakaj niso državljani, po drugi strani jim je pa republikanski režim v Washingtonu stavil taka polena pred noge, da se prej omagali, predno so mogli doseči državljanstvo.

Vse to je gola, brida resnica, katero priznavajo danes naši kongresmani in naš senator Bulkeley, ki je bil med prvimi, ki se je izjavil, da se bo boril, da se odpravijo barbarske naturalizacijske odredbe v Washingtonu. Več kot 99 procentov naših ljudi, ki prosijo za državljanstvo, je skrajno poštenih in lojalnih delavcev, ki bi bili v čast in ponos Zedinjenim državam, ako postanejo državljani, namesto da bi se jih šikaniralo in preganjalo. "Ameriška Domovina" se je v zadnjih letih neprestano borila za svoje ljudi in posredovala v tisočih slučajih in prihranila rojakom tisoče potov, dolarjev stroškov in šikan. Toda korenina zla je bila v Washingtonu, odkoder se bo republikanski režim preselil 4. marca.

Mi smo prepričani, da bo demokratska uprava ne samo olajšala določbe za pridobitev državljanstva, da bodo v dohodnem času odpravljene šikane in predvsem, da se odpravi "visoki tarif," ki je danes položen na pridobitev državljanstva in ki kaže, da je pridobitev državljanstva bolj kupčijska zadeva kot pa zadeva lojalnosti.

Nemški diktator Hitler obišče laškega diktatorja Mussolinija v Rimu

Berlin, 18. februarja. Adolf Hitler, kancler nemške republike in vodja nemških fašistov, namerava obiskati Benito Mussolinija, laškega diktatorja, takoj ko bodo končane nemške državnozborske volitve 5. marca. To bo prvi sestanek med voditelji nemških in laških fašistov. Namen sestanka obeh fašistovskih voditeljev je utrditi laško-nemško prijateljstvo in se definitivno pomeniti o idealih fašizma, kot prevladujejo bodisi v Nemčiji ali v Italiji. Odkar je Hitler postal kancler nemške republike so ostale evropske države z nekako resnostjo zrla na nemško-laški sporazum, ki ne pomeni nič dobrega za sosede. Prihodnji sestanek med Hitlerjem in Mussolinijem je važen dovolj, po mnenju Francozov, da je postal predmet precej obširne debate v francoskem parlamentu. Bivši ministerski predsednik Herriot se je izjavil, da bi bila Francija brezpametna, če ne bi v pravem trenutku videla nevarnost, ki jo nudi nemško-italijanska zveza in prijateljstvo.

Danes bo glasovanje

Washington, 19. februarja. Mokri in suhi so se zbrali v glavnem mestu, da so navzoči, ko bo kongres zapisal zadnje besede glede usode 18. amendmenta. Poslanska zbornica bo namreč v ponedeljek glasovala glede odprave 18. amendmenta. Nepričakovano, nagloma in skoro dramatično je senatna zbornica pretekli teden odglasovala za preklic 18. amendmenta, dasi je bilo znano, da imajo večino suhači v senatu. In v ponedeljek pa bo glasovala poslanska zbornica. Pričakuje se, da bo tudi v poslanski zbornici prohibicija z dvetretinsko večino poražena. In Hoover niti vetirati ne more takega predloga, ki je sprejet z dvetretinsko večino, dasi bi ga rad. Suhači imajo v Washingtonu zbrane vse svoje voditelje, in enako so prišli tudi voditelji mokrih. Ko bo 18. amendment uradno odpravljen po kongresu, pa gre dotični predlog na vse države Unije, in odobren mora biti od 36 posameznih držav. Državna postavodajca države Ohio je pripravljena, da nemudoma, ko kongres odglasuje proti prohibiciji, tudi ona glasuje enako in bo tako prva država, ki je zavrgla 18. amendment.

Darovi

Za Slovensko šolo na Holmes Ave., je daroval Mr. Frank Vesel \$2.00, društvo Napredni Slovenci št. 5 SDZ \$5.00 in glavni urad Slovenske Dobrodelne Zveze \$5.00. V imenu šole se iskreno zahvaljuje—Ivan Kapelj, tajnik.

Skupni sestanek

V sredo, 22. februarja, se vrši sestanek vseh društvenih odborikov, ki zborujejo v Slovenskem Domu na Holmes Ave. Važna točka na programu bo glede varnosti za pobiranje društvenih assesmentov.

Demokratski ples

Ženski demokratski klub 23. varde priredi George Washingtonov ples, v S. N. Domu, v tork, 21. februarja. Eddie Simmons orkester bo igral pri plesu. Rokaji so prijazno vabljeni.

* Papež bo imenoval te dni 6 novih kardinalov.

Francija je poslala Avstriji ultimatum radi pošiljanja orožja Ogrom

Rim, 18. februarja. Časopis Giornale d'Italia, ki je uraden časopis laške vlade in fašizma, priobčuje včeraj besedilo note, katero je poslala Francija avstrijski vladi, in katero besedilo je popolnoma podobno ultimatumu. Francija zapoveduje v tej noti naprav avstrijski republiki, da se nemudoma znebi utihotapljenega orožja in municije, ki je bilo poslano v avstrijsko republiko tekem zadnjih mesecev, ker je to kršitev pogodbe, kot je bila podpisana od Avstrije tekom mirovnih dogovorov. Francoska nota naslovljena na avstrijsko republiko, pravi Giornale d'Italia, je bila tako ostra, da je niso niti francoski listi priobčili. V glavnem je francoska vlada v tej noti zahtevala od Avstrije točnega pojasnila, zakaj Avstrija dopusti, da se izvažajo iz Italije preko avstrijskega ozemlja, ogromne množine topov, zrakoplovov in municije. Tekom zadnjih treh mesecev so Italijani poslali na Ogrsko 40,000 pušk in nekako 300 strojnih pušk. Ko je pred tremi meseci francoska vlada zahtevala od Italije pojasnila, zakaj se pošilja preko Avstrije toliko orožja na Ogrsko, je Italija odgovorila, da je to orožje avstrijska lastnina. Avstrije da se baje svoje puške poslali v Italijo, da se popravijo, nakar so jih Italijani zopet vrnili Avstriji. To je bilo očividno norčevanje avstrijske vlade, nakar je Francija 11. februarja zahtevala sledeča pojasnila: 1. Avstrija mora poslati vse orožje, ki je prišlo v državo, tja, odkoder je prišlo. 2. Ako stranka, ki je poslala orožje, neče slednjega sprejeti, ga mora avstrijska vlada uničiti. 3. Avstrijska vlada mora dati francoski in angleški vladi zaprišeno izjavo, da je vrnila orožje ali ga uničila. 4. Avstrijska vlada mora natančno poročati, koliko orožja je poslala na Ogrsko. Dva tedna ima avstrijska vlada čas odgovoriti na ta ultimatum.

Čermaku gre na bolje

Chicago, 19. februarja. Zdravniki poročajo, da se obrača zdravje županu Antonu Čermaku na bolje. Kroglija morilec, ki je zadela Čermaka, dasi je bila namenjena novemu predsedniku Rooseveltu, ne bo torej uspešna. Roosevelt pošilja dnevno telegram v Miami, da pozve, kako je z županom. Župan Čermak sam je dobil tisoče brzojavov od vseh strani sveta. Trije zdravniki so okoli njega. Roosevelt se je tudi danes javno zahvalil ameriškemu narodu za silne simpatije. Nad 100,000 brzojavov je dospelo na naslov Roosevelta, v katerih se izraža hvaležnost, ker je pobegnil krogliji morilec.

Šolski odbor

V ponedeljek, 20. februarja, se vrši seja šolskega odbora v Slov. Domu na Holmes Ave. Zeleti je, da so navzoči stari in novi odborniki in direktorji. Vabljeni so tudi člani šolskega društva, ker se vršijo volitve odborov.

Bolnica za jetične

Novo poslopje za jetične, ki je prizidava sedanje mestne bolnice, ne bo odprto pred 1. junijem. V novi bolnici bo prostora za nadaljnjih 300 oseb, ki bolehalo na jetiki.

Naši novi državljani

Pretekli petek se je vršilo zaslišanje za ameriško državljanstvo na zvezni sodnji v Clevelandu in sledeči naši ljudje so dobili ameriško državljanstvo pravico: Anton Baron, Frank Veger, John Ahlin, Tom Modrič, Joseph Močnik, Frances Gornik, Al. Ogrinič, Jak. Borčič, Geo. Komenda, skupaj 9 novih državljani. V januarju smo jih izkazali 9, danes 9, skupaj 18 novih državljani v letošnjem letu. Vsem prav iskreno čestitam!

Hrvatski radio program

Bratom Hrvatom kot tudi Slovincem javlja Hrvatski Radio Klub, da je slednji zopet začel poslovati. Pokretniki programa so oni, ki so se udeleževali prvega hrvatskega radio programa v Clevelandu. Hrvatski Radio Klub nastopa že zadnjih par nedelj in pošilja jako lepe radio programe v javnost. Tudi oznanjevanje je izvrstno. Hrvatski radio program sledi takoj za slovenskim. Kdor želi podrobnosti, naj se obrne na blagajnika Mr. N. N. Popp, 6702 St. Clair Ave.

Hčerka umrla

Staršem Andrej in Mary Blatnik, 3553 E. 81st St., je preminula 7 let stara hčerka Elisabeth za škrlatinko. Bila je učenka I. razreda šole sv. Lovrenca. Pogreb se vrši danes jutraj pod vodstvom Louis L. Ferfolia. Naše sožalje prizadetim staršem!

Umetniško delo

Pretekli teden je naš slovenski slikarski umetnik Mr. Anthony Plut dovršil krasen napis na velikem pročelnem oknu novega poslopja "Ameriška Domovina." Napis je natančen posnetek v črkah in reliefu, glave prve strani dnevnika "Ameriška Domovina." Delo je tako spretno in umetniško narejeno, da mnogo ljudi dnevno postoji pred uradom in si ogleduje krasni napis. Slika ameriškega orla, ki se nahaja v sredini napisa med besedama "Ameriška Domovina" je nekaj umetniško dovršena. Prav gotovo dela vso čast mojstru Plutu. Napis in delo je originalna ideja Mr. Pluta samega. Ne moremo drugače, kot da se Mr. Plutu za umetniško delo, ki ni drago, prav lepo zahvalimo in ga z največjim veseljem priporočamo vsem našim trgovcem za enaka naročila.

Bi rad šel v Washington

Mali Johnie Verbič, 983 E. 76th St., bi na vsak način rad šel v Washington, da bi videl, kako bo Roosevelt zapriščen. Časopis "Press" mu je to obljubil, ako dobi gotovo število novih naročnikov. Johnie sedaj pobira naročnino. Ako hoče kdo naročiti in pomagati fantiču, naj pokliče Henderson 2322.

Glede davkov

Državna davčna komisija je dovolila, da se raztegne čas, ko se lahko plačajo davki, do 15. marca. Ta dan se bo nepreklicno prenehalo s pobiranjem davkov, brez ozira, koliko je plačana. Do sobote je okrajni blagajnik nabral \$11,000,000, dočim bi moralo že 20. decembra biti plačanih \$34,000,000. Manjka torej še \$23,000,000 neplačanih davkov samo za ta termin.

Smrt rojakinje

Po kratki bolezni je umrla Mary Čerček, rojena Prevec, stara 55 let. V Ameriki je bivala 32 let. Doma je bila iz vasi Vrhnika pri Starem trgu pri Rakeku. V Clevelandu zapuša zalujočega moža, štiri sinove in tri hčere. Ranjka je bila članica društva Srca Marije (staro). Pogreb se vrši v tork ob 8:30 iz hiše žalosti na 1265 E. 169th St. v cerkev sv. Jeronima pod vodstvom Frank Zakrajšek. Ranjki želimo večni mir in pokoj, preostali družini pa globoko sožalje!

K molitvi in pogrebu

Članice društva Srca Marije (staro) so prošene, da se udeležijo v ponedeljek, 20. februarja skupne molitve za pokojno članico Mary Čerček, 1263 E. 169th St., in sicer ob 8 uri zvečer, v tork zjutraj pa pogreba.

Ne bo lista

V sredo, 22. februarja, praznujemo dan George Washingtona, prvega predsednika Zedinjenih držav. Ker je ta dan postaven praznik, "Ameriška Domovina" istega dne ne bo izšla.

No. 42, Mon., Feb. 20th, 1933

Torej tudi tukaj ni nemogoče, da ne bi Newburčani imeli "grifu" kako tako Luco, ki bi šla proti nagradi enega peharja ovsna na oder. Ampak v glavo mi ne gre, zakaj mora biti ravno teta na konju. Zakaj pa ne stric ali ujec, ali pa Žagarjevi Andrejci, ali pa Majk, ki bi se znali prav vesti na konja. Jaz pa kako se bo pa ta teta spravila na konja, posebno če bo še kakiklj (mislim teta ne konj). To bi že razumel, kako bo došla, ker v tej zadevi imam tudi jaz skušnje, ampak glavna stvar je priti gori. Na vsak način si bo treba to stvar ogledati, da vidimo v koliko so Newburčani že prekosili Ribničane, ker slednjim bi se nič ne čudilo, da bi se lotili kake take stvari. Torej kdor ima čas v nedeljo 26. februarja, naj le v Newburg na 80. cesto in na ravnost v narodni dom, da bo mogoče videli, kako bodo to stvar izpeljali. Svetujem pa jim, kolikor dober poznavalec konj, naj ti isti dan ne dajo konju nič zobala, da ne bo na odru kake pose-

KOLEDAR

DRUŠTVENIH
PRIREDITEV

FEBRUAR

21.—Ženski demokratiški klub 23. ward, ples v spodnji dvorani S. N. Doma.

22.—Ženski klub fare sv. Vida priredi card party.

23.—Baseball Yankee Club, plesna veselica v Grdinovi dvorani.

25.—Gospodinjski odsek Slovenske Zadrugne Zveze, zabava v Slovenskem Društvenem Domu, Recher Ave.

25.—Društvo sv. Katarine ima maskeradno veselico v Merarjevih dvorani.

25.—Ženski klub Slovenskega doma, maskeradna veselica v Slovenskem Domu na Holmes Ave.

25.—Društvo sv. Pavla št. 239 KSKJ, veselica v Knausovi dvorani.

25.—Društvo Pioneers HBZ, ples v spodnji dvorani S. N. Doma.

26.—Ženski odsek Hrvatske Slobode, ples v S. D. Domu.

26.—Dramsko društvo Ivan Cankar; predstava v SND in ples v spodnji dvorani.

26.—Skupne podružnice Slovenske Zveze prirede veselico v Slovenskem Domu na Holmes Ave.

26.—Skupna društva fare sv. Vida priredijo veliko plesno veselico v Grdinovi dvorani.

28.—Ženski odsek S. D. Doma, maskeradna veselica v S. D. Domu.

28.—Klub društev SND; maskeradna veselica v obeh dvoranih SND.

MARC

4.—Društvo Progressives št. 641 SNPJ, zabava v Slovenskem Društvenem domu na Recher Ave.

4.—Skupna društva SSPZ, plesna veselica v spodnji dvorani S. N. Doma.

4-5.—Društvo Abrašević priredi dvodnevni bazar v Grdinovi dvorani.

11.—Gay Fellows Club, ples v spodnji dvorani S. N. Doma.

12.—Clevelandška federacija društev SNPJ, popoldne program in plesna veselica zvečer v obeh dvoranih S. N. Doma na St. Clair Ave.

12.—St. Joseph Sports "minutal show" v Slovenskem Domu na Holmes Ave.

15.—Društvo Svobodomiselnice Slovenke, card party v spodnji dvorani S. D. Doma.

17.—32d Ward Democratic Club, ples v S. D. Domu.

18.—Klub Ljubljana, zabava v Slovenskem Društvenem Domu, Recher Ave.

18.—Društvo Napredne Slovenke, ples v spodnji dvorani S. N. Doma.

19.—Društvo Prijatelj št. 215 SSPZ, zabava in igra v Slovenskem Društvenem domu na Recher Ave.

19.—Socialistična stranka, bazar v spodnji dvorani S. N. Doma.

22.—Društvo Slovenski Dom št. 6 SDZ, zabava v Slovenskem Društvenem domu na Recher Ave.

25.—Društvo Složne Sestre št. 120 SSPZ, veselica v spodnji dvorani S. N. Doma na St. Clair Ave.

29.—Ženski klub fare sv. Vida priredi card party.

APRIL

2.—Društvo Blejsko Jezero št. 27 SDZ, 10-letnica obstanka, v Slovenskem Delavskem Domu na Waterloo Rd.

9.—Jugoslovanski Pasijonski Klub, predstava v S. N. Domu.

9.—Društvo Verovšek, igra v S. D. Domu.

16.—A. D. K. društvo priredi plesno veselico v Grdinovi dvorani.

16.—Samostojna Zarja, koncert v S. N. Domu.

cert v S. N. Domu.

20.—Društvo Martha Washington št. 38 SDZ, ples v S. N. Domu na St. Clair Ave.

22.—Društvo Strugglers, proslava 6. obletnice ustanovitve društva, prireditve in ples v S. D. Domu.

22.—Društvo Collinwoodske Slovenke št. 22 SDZ priredi plesno veselico v Slovenskem Domu na Holmes Ave.

22.—Društvo Pioneers HBZ, ples v spodnji dvorani S. N. Doma.

23.—Dvor Baraga, C. O. F., priredi plesno veselico v Grdinovi dvorani.

26.—Ženski klub fare sv. Vida priredi card party.

29.—Društvo Orel Baseball Club, plesna zabava v Grdinovi dvorani.

29.—Klever Kids Klub, ples v S. D. Domu.

29.—Jolly Boys, ples v avditoriju S. N. Doma.

30.—Društvo Jadran, koncert v S. D. Domu.

30.—Društvo Blaue Donau, koncert v avditoriju S. N. Doma.

MAJ

7.—Slovenska šola S. D. Doma, koncert v S. D. Domu.

14.—Društvo Orel, materinska proslava v Knausovi dvorani.

14.—Društvo sv. Ane št. 4 SDZ, slovesno blagoslovljenje in razvite družne zastave.

21.—Podružnica št. 41 S. Z. Zveze priredi razvite zastave v Slovenskem Delavskem Domu.

28.—Društvo Progressives št. 641 SNPJ, zabava v Slovenskem Društvenem domu na Recher Ave.

28.—Piknik Slovenskega Narodnega Doma v Maple Heights na prostorih fare sv. Lovrenca v Maple Gardens.

28.—Jugoslovanski Pasijonski Klub, predstava v S. N. Domu.

JUNIJ

4.—Peta obletnica "Ljubljane," skupna društva v Slovenskem Društvenem domu na Recher Ave.

4.—Skupna društva fare sv. Vida priredijo velik piknik na Špelkotovih farmah.

11.—Ženski odsek Slovenske Zadrugne Zveze, piknik.

11.—Pevsko društvo Zvon, piknik pri Anton Gorišku na Green Rd.

18.—Društvo Collinwoodske Slovenke št. 22 SDZ priredi piknik na Močilnikarjevi farmi.

25.—Clevelandski Sokol, veselica in telovadba na vrtu Slovenskega Društvenega Doma na Recher Ave.

JULIJ

16.—Slovenska Zadruga Zveza, praznovanje 20-letnice.

16.—Društvo sv. Jožefa št. 169 KSKJ, piknik na Pintarjevih farmah.

AVGUST

6.—Skupna društva fare sv. Vida priredijo velik piknik na Špelkotovih farmah.

13.—Piknik Slovenskega Narodnega Doma v Maple Heights na Goriških prostorih na Green Rd.

OKTOBER

21.—Društvo Orel priredi plesno veselico v Grdinovi dvorani.

28.—Društvo Progressives št. 641 SNPJ, zabava v Slovenskem Društvenem domu na Recher Ave.

29.—Društvo Danica št. 11

William T. Hornaday:

SLIKE IZ INDIJE

Kdor je že kdaj potoval po Indiji in videl veliko revščino, umazanost, nevednost in vraževnost ondoto prebivalstva, se bo čudoma vprašal, zakaj se hoče prav za prav to ljudstvo osvoboditi angleške nadvlade, ki si vendar prizadeva, da bi naredila iz teh Indcev ljudi ter jih rešila njihovega propadanja.

Ko sem bil v Allahabadu, me pozabim nikoli prizora, ki se mi je nudil v nekem bazarju, kamor sem šel s svojim vodnikom. Ko sem stal z njim pri stojnici, kjer je prodajalec prodal žito, kupiti sem namreč nameraval nekaj riža, se je nenadoma pojavil poleg mene neki človek, ki je bil popolnoma gol, razen cunj, katero je imel ovito okoli ledij, v rokah pa je držal veliko palico. Bil je visok, slok in košen; njegova brada, ki mu je segala nizko na poraščene prsi, je bila razmršena in polna blata in nesnage, prav tako umazani lasje pa so mu viseli v nepočasnih štrinah na pleča.

"Kakšna žival pa je to?" sem vprašal svojega vodnika.

"To je svetli mož Hindov, sahib," mi je odvrnil vodnik. "On se nikoli ne umije."

Fakir je šel od stojnice do stojnice ter pobiral denar od prodajalcev. Rekel ni nikomur niti besedice, temveč šel mirno okoli, držeč v roki lupino kokosovega oreha, v katero so mu ljudje metali denar. Hodil je z gesto hišnega gospodarja, ki pobira pri strankah najemnino. To je bil torej eden onih fakirjev (pravijo, da je vseh skupaj skoraj devetdeset tisoč), čigar umazane cunje in noge poljubujejo ljudje, ki mislijo, da so to živi svetniki! Ubogo ljudstvo!

Hindi obožujejo in molijo živali. Brahminski bik, krave, pavi, opice, krokodili, kače kobre in drugi reptili, so jim svete živali. Toda mi jim se odpuščamo, če obožujejo take živali, da pa obožujejo tudi take degradirane, umazane, smrdeče, nage in nečiste zveri, kakor je ta fakir, katerega sem pravkar videl, to pa presega naše pojme. Indski bogovi in boginje so krvoločne in krute pošasti, krivi nečistosti in prešestovanja, in nekateri obredi, s katerim obožujejo Hindi ta svoja božanstva, so tako spolzi in obsceni, da se jih ne more opisati.

Oboževanje Indcev do živali gre v nekaterih krajih tako daleč, da Indci hitijo z večerjo pred mrakom, da jim ni treba prižgat luč, ker se boje, da bi se na plamenu sveče ne osmodila kaka večja ali kak drug podoben mrčes. Oni ne ubijejo niti komarja niti bolhe, ki jih mučita, in če najdejo uši na svoji glavi ali v svoji obleki, jo puste tam, kjer je, ali pa jo primejo ter varno položijo na glavo svojega bližnjega. Kakšen paradiz je torej Indija za uši in ostal mrčes, si lahko torej vsak sam predstavlja.

Na Juma reki sem opazil truplo nekega mrtvega možkega, ki je popolnoma nago plavalo po reki. Moški in ženske so se kopali v reki komaj deset jardov od trupla, ne da bi se niti zmenili za ta pajav; eden njih je ribaril jedva dva jarda od kraja, kjer je priplavalo truplo. Vprašal sem čolnarja, ki me je vozil:

"Ali je ta voda pitna?"

"Seveda, sahib," mi je odvrnil čolnar, "vsi jo pijejo," in pokazal je na ženske, ki so prišle s prstenimi vrči po vodo, da jo odnesejo domov. Na visokem bregu reke sem opazil velikega jastreba, ki je poželjivo gledal na truplo, toda ker je bilo v bližini preveč kopalcev, se ni drznil sestiti nanj.

Ob bregovih te reke smo videli fotograf nima denarja

Irwin Mitchell, fotograf na 4112 Lorain Ave., je v soboto vzel \$600 iz banke in spravil denar na dom. Spravil ga je takoj izvrstno, da sta ga še isti dan našla dva roparja in ga odnesla. Fotograf sedaj bridko toži policiji, češ, zakaj je dvignil denar iz varne banke.

NOVEMBER

29.—Društvo sv. Jožefa št. 169 KSKJ, veselica v Slovenskem Domu na Holmes Ave.

deli več človeških lobanj, pod Etawahom pa smo bili priča nekemu pogrebu. Pogrebna procesija je prihajala ob bregu; šela je kakih dvajset mož, pripadajočih nizki kasti, štirje izmed njih so nosili na nosilnici na svojih ramah mrliča. Vsi so bili goli in niso imeli na sebi ničesar, razen običajnega prtiča okoli ledij. Nekateri so nosili v rokah opeke slame, drugi pa male butarice drv, vsi pa so prepevali žalostinke. Ko je dospela procesija pogrebcev do nekega mesta pri starem templju, v bližini brega, kjer je bila voda globoka in močan tok, se je ustavila.

Na breg tik reke so razprostrli slamo, nanjo pa položili mrliča, ki je bil zavrt v rdeče platno. Na mrliča so položili zopet slamo, nanjo pa nekoliko drv, nakar je eden sorodnikov slamo zažgal. Slama in drva so gorela kakih deset minut, nakar je kurivo zgorelo. Pogrebci, ki so čepeli okoli trupla, so zdaj vstali, zajeli iz reke vodo ter jo polili po žerjavi. Truplo — bila je ženska — je ležalo tam prav tako celo kakor prej, ko so pod njem zažgali slamo in ono malo lesa. Lasje so ji zgoreli in obraz je bil osmojen, sicer pa popolnoma cel. Na dano znamenje so pogrebci prijeli truplo ter je vrgli v reko, kamor je padlo z glasnim pljuskom. Nekaj jardov nižje se je truplo pojavilo na površini, nakar ga je voda splavila dalje. Komaj deset jardov pod nami pa smo videli glavi dveh velikih krokodilov, ki sta iz reke z napetostjo zasledovala dogodka na bregu. Ker je truplo nenadoma izginilo pod vodo, smo vedeli, da je izginilo v žrelih teh dveh nestvorov.

Sežganje trupla je bilo samo navidezno. Religija je religija, zato je bilo treba ohraniti vsaj staro pogrebno formo sežganja.

IZPITI ZA TATOVE

Uzmivši imajo svoje posebne organizacije in predno mora postati kak dolgoročnejši član organizacije, mora prestati primeren izpit. Dve posebni točki sta, pri katerih se mora kandidat izkazati, da postane dobro stoječ član. Kot prvi izpit pride sledeča točka. Sredi sobe stoji v žensko obleko oblečena soha, na kateri visi vesplošno zvonic. Kandidat mora vzeti iz žepa te "ženske" denarnico in sicer tako, da niti en zvonec ne zapoje. Pri tem mora pa stati na gugalniku in sicer samo z eno nogo, druga mu mora prosto viseti v zraku. Kandidat potegne denarnico iz žepa in če se pri tem oglasi najmanjši glas zvonce, padejo ostali člani organizacije po njem in ga pošteno pretepejo. To se ponavlja toliko časa, da kandidat izpit dobro prestane in izmakne denarnico dovolj spretno in neopaženo.

Ko je ta izpit dobro prestal, ga peljejo v kak javen prostor, najraje v kakšno cerkev. Tam mu pokažejo kako, globoko v molitev zamišljeno osebo, kateri mora izmakniti denarnico. Komaj kandidat dobi denarnico v roke, zaženo njegovi tovariši krič: "Primitite tatu!" Vse se ozre v ta kraj in ljudje planejo za tatom. Njegovi tovariši pa, ki hočejo tudi navidezno prijeto tatu, se vržejo vmes v zmešnjavi in tat ima priliko zbežati. To store radi tega, da se tat privadi vsem slučajnostim, ki lahko nastanejo pri tem poslu. Ko kandidat vse to poveljno prestane, ga potrdijo, da je zrel član njih družbe in da gre lahko po svojem opravku.

Fotograf nima denarja

Irwin Mitchell, fotograf na 4112 Lorain Ave., je v soboto vzel \$600 iz banke in spravil denar na dom. Spravil ga je takoj izvrstno, da sta ga še isti dan našla dva roparja in ga odnesla. Fotograf sedaj bridko toži policiji, češ, zakaj je dvignil denar iz varne banke.

MILO URBAN:

ŽIVI BIČ

Roman

Toda kjer je mogel, jih je dražil.

Vojak, ki je bil podoben garjevemu mačku, je moral nekoč na Ronov ukaz leči v blato. Na bluzi, ravno na prsih, je prinesel domov velik, smrdeč madež. "O, kako so te odlikovali," ga je začel dražiti Ilčik.

"Ali je to bronasta ali zlata?" "Velika zlata . . ." so pokali od smeha vojaki. "Toda počakaj, da se posuši, ker je sicer ne more sneti."

"Kdo ti jo je pa podelil?" so se norčevali iz garjevega.

"Rona. On zna take deliti," so se smejali drugi.

"Kdo jo je pa ustanovil?" "Gotovo kak psiček."

"No, temu se pač ni sanjalo. da bo njegove odpadke kdo na prsih nosil."

Tako je šlo dobre pol ure. Kasarna je odmevala od smeha. Naslednji dan pa je bil že drugi na vrsti. Četnik Rona je imel vedno svojo žrtev, ki so jo vojaki imenovali "klofotovod." Zadnji čas je to postal Ilčik. Ko so se vojaki vračali v kasarno, ga niso pozabljali vpraševati:

"Katera pa je že danes prileta?"

"Sest in dvajseta," je nekoč odgovoril Ilčik.

"On jih kar šteje," so se smejali vojaki.

"Lej ga!" je govoril nekdo, "kakor se mi vidi, bi rad dosegel rekord."

"Mogoče," je z brezbrzišnim glasom odgovoril Ilčik.

"Bi se bil pa že rajši cirkusu udingal. Tam zaušnice vsaj plačajo. Ne pa kakor tu . . ."

"Le počakajte! . . ."

To je dejal, ko je legal, vojak pa ga niso dalje spraševali. V spalnici je zavladala takoj tišina. Nedokončani stavek se je v njem dvignil in zvenel z mrkim, hudim zvokom. Pomisljal je na koncu se je spremenil v grob, v neskončno brezno, ki čaka na svojo žrtev, bližajočo se že od nekdaj iz teme, obotavljajočo se, negotovo, nevedočo, kaj jo čaka. "Počakajte! . . ." Ta beseda je postala vsakdanje, strašno geslo, ki je odmevalo tu in tam, podnevi in ponoči. Tisti, ki so ga izrekli, so imeli občutek, kakor bi si bili izkopali grob, kakor bi bili v žepu zgrabili orožje in uprli pogled predse.

Žrtve so prihajale; počasi, toda gotovo.

Nepretrgoma so dovažali ranjene in kar naprej pohabljeni zdrave. Svet je bil poln vdov. Več kakor vdov pa je bilo sirot. Gladne množice so vpile pred trgovinami, a niso dobile odgovora, ker so bila vrata gluha: tisti, ki so kaj imeli, so nosili srce v vrečici na veržici in pogledavali nanje kakor na uro, v bojznji, da bi njihov čas ne minil brez njih in bi jim ne bilo treba iti peš do svojega trebuha.

Ena sama nakaznica je bil svet; en sam krič.

V smolnato črnih nočeh so rjuli vlaki.

Nekje se gorele vasi, mesta pa jim delala družbo.

Vojaki pa so imeli uši v perilu.

Uši!

Toda mera še ni bila polna. Krvi je bilo še premalo in premalo jam v zemlji.

Zato so nekega dne nagnali trenčinske vojske na hribe učiti se kopati jarke.

Zgodilo se je to nad Trenčinom.

V ozkem pasu ravnine se je lesketal Vag, ves v ovinkih kakor cinast obroč. Bledo modro nebo je viselo ta dan v ogromni višini; zdelo se je manjše, čudno ograjeno s še bolj čudnimi hribi, nad katerimi so blodili, beli kakor mle-

ko, kosmi jutranje megle. Majhni stolpički cerkva so štrleli v višino, rjava pobočja so prehajala v gozdne grebene, ki so se počrnili. Sem in tja je prihitela iz njih ozka, gibka cesta, zablestela blizu proda v solncu, se potem dvignila in izgubila v glinastih klancih ali pa se razcepila in odhitela v stransko dolino, pod razvaline gradov, katerih prazna okna so se svetila.

Od jutra so naredili vojaki v polni opremi kakih trideset kilometrov marša. Dopoldne so se v neki dolini razdelili in Ronov oddelek se je vzpel po ozki gorski stezi na pobočje, obrobjeno zgoraj z gozdom, od strani pa s posekom, v katerem so se svetlikali še sveži štiri. Druga stran je bila prosta. Tu naj bi se izvršil dozdevni napad druge čete in vaje z ročnimi granatami.

Nad dolino je vladala kamnita, gluha tišina. V vročih žarkih opoldanskega solnca so predmeti nekam odreveneli in se posušili.

Nekje je zvonilo poldne.

Gladni in do smrti utrujeni vojaki so čakali, kdaj jim Rona zapove razhod, ker so častniki odšli po drugi strani in je Rona sam zapovedoval četi.

Toda namesto razhoda je četnik Rona pokazal na pobočje že označeno smer in zapovedal vojakom kopati.

Neradi so prijeli vojaki za delo. Lopate so škripale v kamniti zemlji kakor jezni zobje. Duše so se razvele in gorele z nevidnim plamenom strašne jeze. Zdelo se je, kakor bi kdo nallil vanje olja in ga prižgal: plameni so švigali, v duši je vrelo kakor v kotlu, pred očmi pa so plesali črno rdeči obroči. Na pustem pobočju niso videli nič, samo zemljo in lopato, in niso čutili drugega, kakor glad in jezo, ki jim je stresala ude.

Roni pa to še ni bilo dosti. Kakor hudi duh je skakal okoli njih in rjovel:

"Lenuhi ničvredni samo posedali bi!"

Pri Ilčiku se je dlje časa ustavil.

"Urneje urneje! . . ." ga je priganjal.

Z Ilčika je curkoma lil pot. Čutil je, da ima dovolj. Izpod lopate se mu je kar iskriilo, ta pa še rjove nanj.

To mu je bilo dovolj.

Pogledal je na Rono in z napetimi žilami na čelu skočil iz začete jame.

"Nate, kopajte vi," je dejal in mu ponudil lopato.

Bilo mu je že vseeno.

Četnik Rona je uprl vanj oči, kakor bi ne bil mogel takoj razumeti, za kaj gre, potem pa je skočil k Ilčiku, zamahnil in ga udaril po licu.

"Govedo!" je zarjul.

Ilčik ni rekel niti besede. Z eno roko se je prijel za udarjeno lice, z drugo je zgrabil lopato in jo bliskovito zavilatil.

Videl je, kako je četnik Rona dvignil v obrambo komolec, toda lopata je švignila čezenj, Roni pa je zajazila na glavi strašna rana. Opotekel se je, se zavrtel in zavalil kakor čepica po tleh. To je bilo vse.

Pobočje se je nekam napelo, se pordečilo, in Ilčik je videl le še nekake sive svežnje, ki so vse križem begali po njem.

XXIII

Prvo, česar se je Ilčik jasneje zavedel, je bila zamrežena odprtina visoko v steni. Ozek pas svetlobe, ki je prihajal skozi njo, se je izpreminjal v celici v umazan polmrak, spominjajoč na jesenske dni, na dež in na redko blato: predmeti so v njem dobivali poseben videz, poln zatohlosti neprežračenih prostorov, poln neke motne zavesti greha in obžalovanih krivd, ki so padle s svojih nositeljev in se prisušile na hladne, razprskane in s pismenkami neznane izvora počekane stene. Včasih, ko je zavladala popolna tišina, so se slišali vzdih, ki so se glasili pred leti, so se

slišali koraki sključenega človeka in okovi. Kot leta dolge ure so zamrzovale v zraku in dnevi so se vlekli v neskončnost.

"Ubil sem . . ." si je mislil Ilčik in v mozeg se mu je vrnila slika napetega pobočja, polna nenaravnih prikazni: sivi svežnji so se zavrteli, velike, začudene oči so se zile v obroč in ga oklenile. Nekdo je vpil: kaj pa je vpil, tega se Ilčik že ni spominjal. Krič je bil brez besed ter mu je zvenel vso noč po ušesih; dolg, brez odmeva je rezal zrak in se zopet oglašal, kakor bi ga sto ljudi ponavljalo z enim in istim glasom.

Potem so ga peljali skozi mesto. Roke je imel uklenjene. Ljudje so leteli skupaj, gledali ga, toda Ilčik se, čudno, ni sramoval. Videl je služkinjo, vaško dekle, ki je vila roke; hotel ji je nekaj šaljivega zaklicati, pa se je premagal.

V neki predsobi z okni na dvorišče je dolgo čakal. Na sednji strehi (bilo je namreč v nadstropju) so se pripravili vrabci. Potem so ga peljali v sosednji prostor. Nekaj so ga vprašali in on je odgovoril, toda sedaj se že ni več spominjal, kaj.

(Dalje prihodnjič.)

Mlinarjevi

Za "Ameriško Domovino" predstavil M. U.

Oziral se je naokoli. Steza ob bajerju je bila ozka, spolzka, je vodila med gostim grmičevjem. Saj tamkaj je splav, ponos bratov. Tekla se je trudila, da bi ga splavila. Ni pa imela dovolj moči, niti toliko več, da bi vpila. Oblil jo je pot, kolena so pričela odpovedovati, menila je, da bo srce prenehalo biti, tako blizu omedlevice se je čutila. Sedla je na vrbo, a celo tu ni mogla sedeti. Tedaj je začela z vode sem pljuski vesel. Pogledala je tjakaj. Nekdo nerodno vesla, voda je škropila od vesel in čoln je švigal kakor brez vodnika sem in tja. Vendar pa se je približeval, a v njem je sedela Lucija. Mahala ji je in se smejala.

"Ah, da je vsaj tu! A ta gos je bila pri njem in sedaj — če že tako počenjata — ne sme ostati več tajno, na dan mora, kajti več ne vesta, kaj se spodobi, odtrgala sta se raz verigo, divjata."

"Tekla, Tekla, zakaj nisi ostala v postelji?" je vzkliknila Lucija.

Tekla je molčala in se polagoma okrenila. Luciji se je končno posrečilo pristati. Stela je za opotekajočo se. "Le enkrat sem hotela pogledati na oni breg. Dolgočasno mi je bilo postalo."

Tekla jo je pogledala s svojimi mrzličavimi očmi, kakor bi nekaj iskala. "Ti si na onem bregu..." Zmajala je z glavo. "Nisi bila sama."

Lucija se je prešerno zasmejala: "Kdo pa naj bi bil pri meni?"

"Lažnica, ti si bila pri njem." "Tedaj vzemi čoln in pojdi tjakaj. Le venomer me sumiš in misliš o meni. Imam pa že Apolonijo rajše!"

"Ona pač ne ve, kar jaz vem!" Namah se je odtrgala od sestre in prestrašena bulila vanjo. "Tj lažeš! Hudič laže sedaj iz teba! Kako pa izgledaš! Kako si skušana! In — kak kranceljček imaš na glavi — uvel, ki... ti ga je Martin dal... ti, sedaj pa..."

"Sama sem si ga spletla... igrala sem se!" je lagala Lucija krčevito. Tekla je jokala in se opotekala proti mlinu. Zaman jo je skušala Lucija podpirati. Besno je sunila nje roko od sebe: "Obe naju spraviš v sramoto!"

Apolonija je medtem še pokleknila pri znamenju, kjer je prej Tekla iskala sestre. Blažena je bila nedeljske pobožnosti in pa sladkega vonja zraku, ki je prihajal v taki obilici in tako poživljajoče, čeravno je le še malo cvetk dosedaj vscvetelo. Ko je šla preko dvorišča, je mislila na jutranje delo in zagledala metlo, ki jo je bil nekdo pozabil — in tam celo copat. Tekla! Tako nemarnost! Tudi jo je jezilo, ker je bil gosji plot odprt. Kaj pa počenjati zopet dekleti! Sami ste gosi!

Pozabila pa je graje, ko je našla Teklo v visoki mrzlici, a Lucijo jokajočo, kakor bi sestra že umirala. Apolonija je imela neomajeno zaupanje v žajbelj in pa ovitek s skuto. "Takoj v kuhinjo in kmalu boš videla, da je to le nekaka spomladanska mrzlica! Le starcem lahko postane nevarna. Kadar pada uvelo listje raz drevje, je vedno precej nevaren čas."

Lucija je zakurila. Skuhale so čaj, napravile obkladek. Vendar pa se je mrzlica proti večeru povečala, tako da je moral Lovrenc po zdravnika. Ta je prišel, bal se pljučnice in je zaukazal mrzle obkladeke okoli prs. Kljub temu pa se je Tekla pekla,

vrnila popolna zavest. Spomnila se je vsega, skočila z obeh nogama na pod in se prestrašila: Bila je Tekla... nje spomin! In kakor v vrtincu pijanosti je odmevalo v njej: "Smrt mora biti v ljubezni!" Zdelo se je sama sebi zločinka in se je plazila, kakor bi zakrivila nekaj neznansko hudega, in bi jo kdo opazoval. Po prstih je šla v kamro, kjer je Tekla počivala v veliki materini postelji.

"In sedaj?" je vprašala, poželjivo.

Apolonija je položila prst preko ust: "Pst! Tiho... spi. Mislim, da je najhujše prestala."

Apolonija je bila baš vstala, ko je bila kar obledela legla za kratke čas poleg bolnice. Odprla je okna, da pusti v kamro svežega jutranjega zraka. In bilo je, kakor da so vsi kosi prileteli blizu, tako močno se je glasilo njih petje. Lucija se je globoko oddahnila, kakor bi bila iz groba vstala. Sklonila se je nad sestro, ki je spala blede in z napol odprtimi ustmi. Nato se je okrenila k Apoloniji, ki je opravljala na poklekniku svojo jutranjo molitev. Tudi ona sama je pokleknila — na tla. Ko pa je pričela z običajnimi besedami: "O, Bog, ki si me zadnji noč..." tedaj se je sklonil k njenemu notranjemu očesu Martin in spomnila se je koče ob bajerju. Seveda je čez trenutek zopet nadaljevala: "Jaz ubogi grešnik..." vendar pa je klečala vsa rdeča in pekoča sladkobe. Zaprla je oči, da še enkrat uživa fiste srečne trenutke — in prevzelo jo je vso poželjenje, tako da je le premišljala, kako bi zopet prišla k njemu. "Preveč pomislaš!" je tožil Martin. Sedaj je vedela, da ne bo nič več pomisla, kakor ne pomišlja podlasica, kadar zvito in predrzno oblezuje kokoši. Nič več, nič več, kakor le — njega!

Apolonija se je dvignila. Upihnila je oljenico in zasepetala: "Skuhati morave čaja!" "Le pojdi ti," je prosila Lucija. "Medtem bom jaz popazila. Potem, za ljudi bom pa seveda jaz pripravila." Apolonija je tiho šla iz kamre, a vendar so zveneli lepi kozarci in vrči v materini prenapolnjeni stekleni omari. Lucija je stopila k oknu. Na starih skednja so grulili golobi. Vzhod se je krasil s širokimi, svetlordečimi travkovi. On se gotovo boji, je mislila. Najbrž že misli, da je prišlo na dan. Ponosen je. Da bi le ne stopil pred očeta... ali pa izginil v daljni svet. Grozničavo se je pojavila v njej želja, videti ga. Pogledala je bolnico. Ni še izgledalo, da se bo zbudila. Ne da bi vedela, kam je stopila iz kamre ter šla po dolgem hodniku mimo vrat. Ko bi le sam spal! Krepro je potrkala na vrata in zbežala po

C. H. ABAD:

KAKO MUSSOLINI VZGAJA

"Knjiga in puška — to stori dovršenega fašista," pravi Mussolini. Toda, kakor se zdi, je puška važnejša od knjige. V šolskih knjigah drugega razreda je naslikan mali fašist, držeč v rokah pero, ki je večje kakor on sam. Fašisti pravijo, da je njihovo delo v šoli med otroci najbolj fašistično od vsega njihovega delovanja.

V vseh šolskih knjigah italijanske mladine se prepleta dominirajoči tekst: "Italijanska dežela je od Boga blagoslovljena." Misel zavajevanja je vcepljena v dušo italijanskega otroka, ko začne komaj zlogovati berilo. Te knjige uče, da je največja čast za vsakega Italijana, če postane vojak, in da je pokorščina glavni princip vojaka. "Ko so vprašali nekega modrega moža, kaj je največja čednost," je rečeno v šolskih berilih, "je odgovoril: 'Pokorščina.' 'In druga največja čednost?' 'Pokorščina.' 'In tretja?' 'Pokorščina.'"

Da bi imeli čim več sinov in

hodniku. Stopila je takoj h Tekli, kajti čula je, da so se bila vrata odprla.

Tekla je še spala, a pes je pričel nenadoma glasno lajati. Tekla je vzdihnila, se obrnila in gledala. "Neumni psi, ali so te zbudili?" Lucija je zaprla okno.

Nato je pokleknila ob sestrini, prišla jo za trudno roko, poljubila jo in prosjčila: "Tekla, nikar ne povej!... Za božjo voljo, nikar ne povej!... saj nisem več tako neumna!"

Tekla je odtegnila roko, skripla jo pod odejo ter se okrenila v drugo stran. "Pusti me — tako trudna sem!"

Lucija je zajokala. "Čast mi hočeš vzeti in očeta razjeziti. On pa... on pa pojde sedaj že itak stran... gotovo se ne boš imela več pritoževati!"

Tekla je dvignila nekoliko glavo. "Čast? Čast?" je dihanila lahno, s suhim glasom. "To je materina beseda... ti!"

Lucija je prosjčila: "Saj je bilo vse skup le neumnost — mala igra, skrivanje... ampak nikdar več se ne bo zgodilo, na smrt, nikdar več!"

Tekla je zopet zaprla oči. Ko pa je sestra še nadalje goreče silila vanjo, naj bi molčala in ne nakopavala očetu poleg ene še drugo tugo, je končno spravila težko iz sebe: "Kar je, je! Golobe je treba zapirati v globljak in psice niso niti na verigi na varnem. Ne — pri tem pač ne pomaga nobena paznja."

"Videla boš, da ne bo treba nobenega paznika več. In če boš videla le še en napačen korak — potem govori! Potem ti porečem sama: povej!" Tekla se je nestrpno obrnila. "Tedaj me zadusi, da boš svoje stvari gotova. Samo nase misliš — ti si bolna — tebe teži!"

Apolonija je vstopila s kadečo posodo čaja. "Ali si se zbudila? Od dveh naprej si spala, prav globoko. Sedaj pa dobro jutro in hvaljen bodi Jezus Kristus!" Postavila je čaj na mizico in prekrižala Teklo kakor otroka. "Bali smo se zate! Sedaj, kaj bi rada? Goroko mleko z medom in jajcem? Potem ti pripravim dobrega čaja. Najprej pa seveda vročega mleka, da ti da moči. Potem bomo popravile posteljo. Lucija, ti ji dvigni glavo — da, tako, z vzglavjem!"

Pomagala je, da je pila mleko in pri tem klepetala: "Skoro da si nisem upala k tebi, kajti le neprestano si klicala Lucijo. Ko sem jaz bila bolna, sem neprestano klicala mater, in mislim, da bom zopet, četudi bom sedemdeset let stara."

Lucija je dejala: "Sedaj pa je čas, da mislimo na ljudi. Hlevar je že izpustil kokoši."

cem in sestrico njiju stari oče tako-le: "Vedeti morata, da če bi male deklice ne ljubile tako svojih lutk, bi mi ne imeli toliko vajakov za vojno." V berilu je naslikana mala deklica, pod sliko pa je natisnjeno: "Bog te blagoslovi in ti daj mnogo otrok."

Fašizem si prizadeva, da postane njegova politika nekaj religioznega kult. V šolskem berilu tretjega razreda je med drugim tudi opis poseta šolskih otrok v Mussolinijevem rojstnem kraju in tam je zapisano: "Bili smo v sobi, v kateri je bil Mussolini rojen, in ko smo prišli zopet ven, smo se počutili telesno in duševno močnejše."

V vsaki šolski sobi visi Mussolinijev portret in v vsaki šolski knjigi je njegova slika. Toda Mussolini ni edini, katerega obožujejo italijanski otroci. V knjigah so tudi slike italijanskih generalov in predvsem slike mrtvih vajakov svetovne vojne. Mnogo šolskih razredov si izbere kakega mrtvega vojaka, katerega obožujejo. Otroci pišejo njegovim staršem po njegovo sliko, kakor to sliko obesijo na steno in mnogokrat postavijo pod sliko večno luč. V šolskih sobah se nahajajo napisi z raznimi fašističnimi gesli.

Ker je torej fašizem dovršen izraz vsega, kar je lepo in dobro,

Dr. A. L. Garbas
SLOVENSKI
ZOBOZDRAVNIK
6411 St. Clair Ave.
v Slov. Nar. Domu
soba št. 10
Tel. Henderson 0919

JOSEPH J. OGRIN

ODVETNIK

401 Engineers Bldg.

Main 4126

Aug. Kollander Co.

(poprej Mihelich Co.)

6419 St. Clair Ave.

v Slovenskem Narodnem Domu

PRODAJA parobrodne listke za vse prekmorske parnike;

POŠILJA denar v staro domovino točno in po dnevnih cenah;

IZDELUJE vsakovrstne notarske listine, kakor: izjave, kupne pogodbe, pooblastila in testamenta.

CENE ZMERNE, POSTREŽBA TOČNA, POSLUŽITE SE TEGA SLOVENKEGA PODJETJA

ZA SELITEV

IN DOBER PREMOG SE PRIPOROČAM

JOHN KOPRIVEC

1143 Addison Rd. (zadej)

Henderson 1920

Dobra postrežba in zmerno cene

mora biti seveda ambicija vsakega mladega Italijana, kakor uče te knjige, da postane član fašističnih mladinskih organizacij, član Balille ali Piccole Italiane.

Člani Balille in Piccole Italiane so stari od osem do štirinajst let, nakar pridejo avtomatično v višje razrede ter postanejo dekletki Avanguardisti, deklice pa Giovanne Italiane (mlade Italijanke). Z osemnajstim letom postanejo fantje Giovanni Fašisti (mladi fašisti), z 21. letom pa člani fašistične stranke.

Po vzgledu armad starega Rimu, so dekletki porazdeljeni v legije, katerim načeljujejo šolski učitelji, ki so člani fašistične stranke ali pa častniki fašistične milice. Organizacija goji vse vrste sporta, toda prevladuje je vojaško vežbanje. Celotno vzgoja deklic je pod vplivom vojne-

ga duha. Ob priliki neke atletske tekme v Rimu, so imele vse udeleženske puške in streljanje je bila glavna atrakcija tekem. Avantgardisti se trenirajo za izključno vojaško življenje.

To vojaško vežbanje pa ni brez smotra. Na dijaških kartah študentov, ki obiskujejo univerzo v Turinu, je natisnjeno: "Ne pozabite, da je Dalmacija italijanska, pa kljub temu pripada Jugoslaviji!" Duh agresivnosti in militarizma prevladuje tudi v višjih šolah.

Militaristična vzgoja italijanske mladine bo brezdvomno vzgojila generacijo, katere najvišja ambicija bo vojna. Težko bo modificirati to militaristično nazorje italijanske mladine, s katerim jo je prepojil fašizem, in če se to naziranje ne izpremeni, bo Italija tvorila stalno nevarnost bodočih evropskih vojn.

EDDIE SIMMS se bo v ponedeljek večer boril z Nemcem Hans Birkie. Borba se vrši v Coliseum na 46. cesti in Euclid Ave. Tisti večer bo nastopil tudi hrvatski rokoborec Johnny Rich.

Model A (tudi model B) Maytag, najboljši pralni stroj, z velikim, četrsternim glatim čebrom iz aluminija in slavnim Maytag roller iz železom voden. ZNIZAN

\$26⁰⁰

MANDEL

HARDWARE

15704

Waterloo Rd.

KEnmore 1282

V SPOMIN

Dne 21. februarja je minulo dve leti, odkar nas je za vedno zapustil naš ljubljani soprog in oče

TOM ODLAZEK

katerega se še vedno spominjamo v družinskem krogu in ga priporočamo vsem prijateljem in znancem v pobožen spomin.

Odšel si ljubljani soprog, v daljne večne kraje. Zapustil vse, ki si jih ljubil, zapustil svoje lastne drage. Počivaj sladko, spavaj v miru, dovolj trpel si tu, Uživaj to kar Ti obljubil Bog gospod je tu. Nebes sladkost naj bo radost za Tvoje muke-rane, Zaslužil si, vsak Ti želi, da srečnejši si v večnosti.

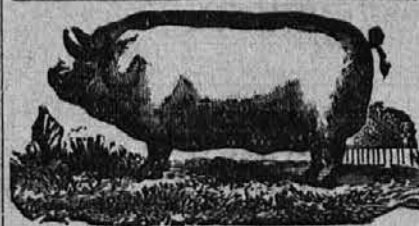
MRS. MARY ODLAZEK, MR. in MRS. ODLAZEK in OTROCI.

VESELICA

bo popolen uspeh, ako jo oglašate v

"AMERIŠKI DOMOVINI"

Društva imajo izjemne cene na oglasih!

Debeli prešiči naravnost z dežele

Vseh velikosti, živi ali osnaženi, pregledani od mesta in jih pripeljemo kamor želite. Meso v kosih, šunke, plečeta, loins in vse druge stvari se dobe vsak torek in petek, koleno pa vsak ponedeljek in četrtek. Pridite in izberite si sami.

H. F. HEINZ

Vine St., Willoughby, O.

Tel. Wickliffe 110-J-2